

epoka brązu

bronsealderen

kl. 3

Część 2

Biedni i bogaci **Fattige og rike**

Kurhany i skarby **Gravhauger og skatter**

Biedni i bogaci

Fattige og rike

W epoce brązu powstały pomiędzy ludźmi duże różnice majątkowe.

Bogaci mieli duże **gospodarstwa (gårder)**, a biedni nie mieli swojej ziemi.

Najbogatsi byli **wodzami (høvdinger)** i mieli **władzę (makt)** nad innymi. Tylko ich było stać na przedmioty z brązu. Biedni zaś musieli pracować dla bogatych i podporządkować się im.

Handel wymienny **byttehandel**

W epoce brązu ludzie nie znali jeszcze pieniędzy. Wymieniali się między sobą towarami, które były im potrzebne. Przypuszczamy, że wymieniali przedmioty z brązu, **formy do wytapiania tych przedmiotów (støpeformer)**, zwierzęta, **narzędzia (redskaper)**, **drewno (tømmer)**, **futra (rovdyrpelsler)**, **suszone ryby (tørrfisk)** i **owczą wełnę (saueull)**.

Dopisz polskie słowa:

	
byttehandel	
fattig	
gård	
høvdinge	
makt	
redskaper	
rik	
rovdyrperler	
saueull	
støpeformer	
tømmer	
tørrfisk	

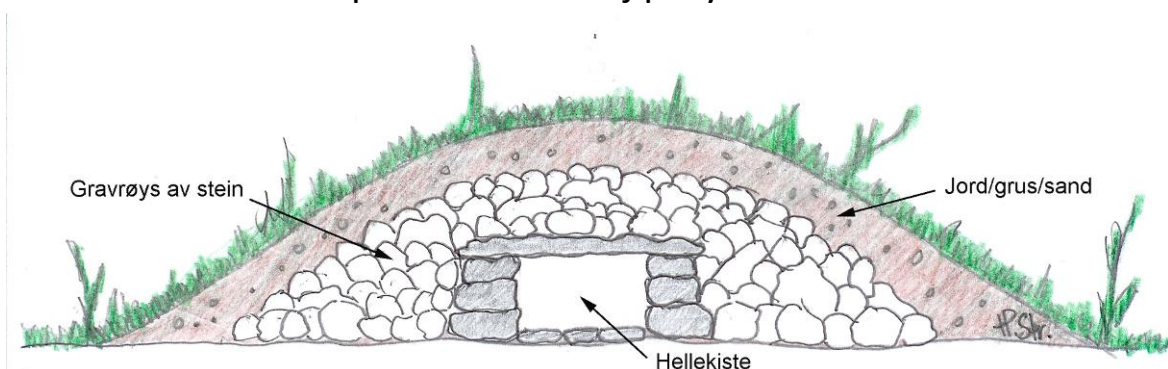

Kurhany i skarby **Gravhauger og skatter**

W epoce brązu budowano **kurhany**, czyli grobowce w kształcie pagórka. Kurhany budowano tak, by były z daleka widoczne. Wiele z nich można podziwiać do tej pory.

We wnętrzu wielu kurhanów odnaleziono komory grobowe, a w nich szczątki zmarłych, **bizuterię (smykker)**, **miecze (sverd)** i **noże (kniver)**. Archeolodzy uważają, że tylko najbogatsi i najpotężniejsi mogli być pochowani w ten sposób.

Pod koniec epoki brązu kurhany były już bardzo małe, a zwłoki zmarłych palono. We wnętrzach małych kurhanów znajdujemy już tylko **szczątki ludzkie (beinrester)** oraz **gliniane naczynia (leirkrukker)**.

Dopisz polskie słowa:

	
beinrester	
gravhauger	
kniver	
leirkrukker	
skatter	
smykker	
sverd	

ZADANIE 1 Połącz polskie i norweskie słowa ze sobą

		
beinrester		biedny
byttehandel		biżuteria
fattig		bogaty
gravhaug		drewno
høvding		formy
kniver		futra dzikich zwierząt
leirkrukker		handel wymienny
makt		kurhan
redskaper		miecz
rik		naczynia gliniane
rovdyrpelser		narzędzia
saueull		noże
skatter		owcza wełna
smykker		skarby
støpeformer		szczątki
sverd		władza
tømmer		wódz

ZADANIE 2

Znajdź słowa występujące w tekście

N	A	C	Z	Y	N	I	A	G	L	I	N	I	A	N	E	F
Ł	M	C	U	S	M	W	E	Ł	N	A	O	W	C	Z	A	M
Z	Ę	W	B	I	Ż	U	T	E	R	I	A	M	N	T	H	I
N	O	Ż	E	B	I	Ó	M	C	R	T	P	W	H	P	Z	E
G	E	O	T	O	S	P	H	K	L	Z	E	Ł	S	D	U	C
O	H	N	A	G	C	Ś	W	T	Ż	P	F	A	M	E	I	Z
S	F	D	O	A	T	O	V	G	U	L	N	D	F	E	G	E
P	K	R	O	C	Y	F	N	P	N	H	B	Z	I	Ń	N	Ł
O	N	W	O	I	D	R	E	W	N	O	E	A	E	B	A	F
D	S	U	S	Z	O	N	E	R	Y	B	Y	J	W	I	R	U
A	K	U	R	H	A	N	Y	S	K	A	R	B	Y	E	Z	T
R	O	E	Ą	I	L	I	P	I	Y	A	Ą	G	I	D	Ę	R
S	F	O	R	M	Y	D	O	W	Y	T	O	P	U	N	D	A
T	A	A	B	P	G	Y	U	Z	A	O	D	S	S	I	Z	O
W	Ł	W	E	A	G	H	Ó	B	P	G	Y	U	R	M	I	S
O	H	A	N	D	E	L	W	Y	M	I	E	N	N	Y	A	P
N	O	R	T	P	A	V	Ł	C	W	Ó	D	Z	J	T	C	E

bogaci

biedni

gospodarstwo

wódz

władza

handel
wymienny

formy do
wytopu

narzędzia

drewno

futra

suszone ryby

wełna owcza

kurhany

skarby

biżuteria

miecze

noże

naczynia
gliniane

ZADANIE 3

Odpowiedz

1. Jakie różnice między biednymi a bogatymi powstały w epoce brązu?

.....
.....

2. Co to znaczy *handel wymienny*?

.....
.....

3. Kto mógł być pochowany w kurhanie?

.....
.....

4. Jakie przedmioty archeologowie znajdują w dużych kurhanach?

.....
.....

5. Jakie przedmioty archeologowie znajdują w małych kurhanach?

.....
.....

ZADANIE 5

Co to jest? Kto to jest? Podpisz ilustracje.

